

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľky **PhDr. A.**, bytom S., M., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č.8, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. apríla 2010, č. k. 5Sd/ 82/ 2009-43, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 13. apríla 2010, č. k. 5Sd/82/ 2009-43, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. apríla 2010, č. k. 5Sd/82/2009-43, potvrdil rozhodnutie z 9. júla 2009 číslo X. ktorým odporkyňa podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 107/1999 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z. z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), priznala navrhovateľke od 25. augusta 2000 starobný dôchodok v sume 4 181 Sk mesačne.

Krajský súd uvedeným rozsudkom potvrdil aj rozhodnutie z 22. októbra 2009 číslo X., ktorým odporkyňa podľa § 66 ods. 3, § 293l ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zvýšila navrhovateľke starobný dôchodok na sumu 248,50 € mesačne s odôvodnením, že suma starobného dôchodku sa zvýšila za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti. V závere odôvodnenia svojho

rozsudku krajský súd konštatoval, že odporkyňa pri stanovení dátumu vzniku nároku na starobný dôchodok, pri výpočte výšky starobného dôchodku navrhovateľky, stanovení rozhodného obdobia a pri zisťovaní hrubých zárobkov a priemerného mesačného zárobku z príslušného kalendárneho roku 1987, 1988, 1989, 1990 až 1991, pri zvyšovaní starobného dôchodku, ako aj jeho následného zvýšenia od 1. januára 2009 postupovala správne a v súlade s platnými právnymi predpismi. Inými nárokmi ako boli riešené napadnutými rozhodnutiami sa zaoberať nemôže, a to ani požiadavkou navrhovateľky na vyplatenie úrokov z omeškania, ktoré zákon o sociálnom zabezpečení a ani zákon o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nepozná.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka. Podaným odvolaním žiadala navrhovateľka Najvyšším súdom v Bratislave zmeniť rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave a vyniesť rozsudok, ktorým bude odporkyňa povinná vypočítať jej dôchodok z piatich rokov, a to z rokov 1990, 1989, 1988, 1987 a z roku 1986 a to zo všetkými zvýšeniami, ktoré jej podľa zákona od nároku na dôchodok, teda od 25. augusta 2000 prislúchajú. Ďalej, odporkyňa bude zviazaná k povinnosti vyplatiť jej úroky, vypočítané podľa platných zákonov NBS z celej sumy počas doby, kedy sama odporkyňa hospodárila s peniazmi, ktoré patrili jej, navrhovateľke.

Odporkyňa nepovažovala dôvody uvedené v odvolaní navrhovateľky za opodstatnené a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2, § 250s a § 250l ods.1 OSP preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom tohto konania je preskúmanie zákonnosti neprávoplatných rozhodnutí odporkyne z 9. júla 2009 a z 22. októbra 2009, obidve pod číslom X., o výške starobného dôchodku navrhovateľky v konaní podľa tretej hlavy piatej časti OSP.

Rozhodnutím z 9. júla 2009 na základe žiadosti zo dňa 20. marca 2003 bol priznaný navrhovateľke starobný dôchodok počnúc od 25. augusta 2000, kedy pri výchove jedného dieťaťa dosiahla 56 rokov svojho veku a splnila podmienky pre priznanie starobného dôchodku podľa ustanovenia § 21 ods. 2 písm. d) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a k tomuto dňu, podľa pripojeného osobného listu dôchodkového zabezpečenia získala obdobie dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky v rozsahu 32 rokov a 161 dní. Navrhovateľka v našej Slovenskej republike bola zamestnaná do 31. januára 1991. Pre účely nároku na starobný dôchodok nebola jej zhodnotená doba dôchodkového poistenia od 1. februára 1991 do 24. augusta 2000, ktorá bola získaná podľa právnych predpisov Rakúskej republiky. Postup Sociálnej poisťovne spočívajúci v nehodnotení doby dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Rakúskej republiky bol potvrdený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 So 115/2007 zo dňa 26. februára 2009 (na strane 5). V tomto preskúmanom konaní navrhovateľka nesúhlasí s výpočtom starobného dôchodku z priemerného mesačného zárobku (ďalej len PMZ) dosiahnutého v rokoch 1987, 1988, 1989, 1990 a 1991, ale žiada namiesto zárobku z roku 1991 zahrnúť do zápočtu zárobky z roku 1986.

Podľa § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 12 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období. Ak prichádza do úvahy viac rozhodných období, je priemerným mesačným zárobkom mesačný priemer hrubých zárobkov z toho rozhodného obdobia, v ktorom je tento priemer najvyšší.

Podľa § 12 ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení, rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok.

Podľa § 12 ods. 5 zákona o sociálnom zabezpečení, ak v rozhodnom období nie je päť kalendárnych rokov so zárobkami, predlžuje sa rozhodné obdobie postupne tak, aby zahŕňalo päť kalendárnych rokov so zárobkami, a priemerný mesačný zárobok sa zisťuje z týchto piatich kalendárnych rokov. Ak občan ani po tomto predĺžení nemá päť kalendárnych rokov so zárobkami, zisťuje sa priemerný mesačný zárobok z nižšieho dosiahnutého počtu kalendárnych rokov so zárobkami.

Keď navrhovateľke vznikol nárok na starobný dôchodok 25. augusta 2000 v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami zákona je rozhodným obdobím navrhovateľky na určenie priemerného mesačného zárobku, t. j. obdobím desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok, obdobie rokov 1990 až 1999. V tomto rozhodnom období, t. j. od 1 januára 1990 až do 31. decembra 1999 sa zisťuje päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov, pričom nie je podmienkou, aby nasledovali po sebe.

Navrhovateľka však v rozhodnom období rokov 1990 až 1999 dosiahla zárobky iba v rokoch 1990 a 1991. Preto nie je možné určiť v rozhodnom období päť zárobkovo najlepších kalendárnych rokov. Keďže v rozhodnom období získala so zárobkami iba dva kalendárne roky a nie päť, predĺžilo sa rozhodné obdobie postupne tak, aby zahŕňalo päť kalendárnych rokov so zárobkami a priemerný mesačný zárobok sa zistil z týchto piatich kalendárnych rokov.

Navrhovateľke preto bolo rozhodné obdobie na určenie priemerného mesačného zárobku v súlade s § 12 ods. 5 zákona o sociálnom zabezpečení predĺžené o roky 1989, 1988 a 1987, keďže v týchto rokoch dosiahla zárobky. Toto zákonné ustanovenie však ukladá, že rozhodné obdobie sa má postupne predĺžiť tak, aby zahŕňalo päť kalendárnych rokov so zárobkami (nie šesť). Keďže navrhovateľka dosiahla v roku 1991 zárobok a tento spadá do rozhodného obdobia, nie je možné vylúčiť ho z výpočtu na určenie priemerného mesačného zárobku. Na účely výpočtu priemerného mesačného zárobku nie je možné použiť

rok 1986, nakoľko v takomto prípade by bolo rozhodné obdobie predĺžené tak, že by zahŕňalo až šesť kalendárnych rokov so zárobkami.

Starobný dôchodok navrhovateľky bol odo dňa priznania, t. j. od 25. augusta 2000 ku dňu vydania preskúmaného rozhodnutia 9. júla 2009 číslo X. zvýšený za každý kalendárny rok podľa platnej právnej úpravy, ktorej podrobný rozpis je uvedený v napadnutom rozhodnutí. Taktiež aj druhým preskúmaným rozhodnutím z 22. októbra 2009 číslo X. došlo k zvýšeniu starobného dôchodku podľa platnej právnej úpravy. Správnosť tohto rozhodnutia odporkyne navrhovateľka v odvolacom konaní nenamietala.

Pokiaľ navrhovateľka počas celého konania žiada priznať úroky z omeškania z priznanej sumy, je potrebné uviesť, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia podľa tretej hlavy piatej časti OSP, v ktorom boli preskúmané rozhodnutia odporkyne, nie je možné rozhodnúť o iných nárokoch, ako sú nároky vyplývajúce z ustanovení zákona o sociálnom zabezpečení a zákona o sociálnom poistení. Správne rozhodol krajský súd, keď odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že pojem úroky z omeškania zákon č. 100/1988 Zb., o sociálnom zabezpečení, ani zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, nepozná.

V odvolacom konaní neboli zistené žiadne pochybenia, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a vzhľadom na skutočnosť, že odporkyňa pri rozhodovaní o zákonnom nároku navrhovateľky postupovala v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi, správne rozhodol krajský súd, keď predmetné rozhodnutia potvrdil ako správne.

Preto aj odvolací súd vecne správny rozsudok Krajského súdu v Bratislave, na ktorého podrobné dôvody sa odvoláva, podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods. 1, § 250 k ods. 1, § 142 ods. 1 a § 250l OSP, lebo navrhovateľka nebola v odvolacom konaní úspešná a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2011

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová